

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 19 בדצמבר 1996

כ.ה. מימון: כן ברור.

ד"ר סמואלוב: אני באתי מבולגריה אחרי המלחמה ואצלנו זה היה כל הדברים האלו היו בקיצוב וכך הלאה. ולפתע פתאום אנחנו מצאנו את עצמנו בשפע של אפשרויות ודברים וכך הלאה.

כ.ה. מימון: תודה.

היו"ר: תודה רבה לך דוקטור סמואל.
הגברת זיוה להיס בבקשה.

עדותה של הגברת זיוה להיס - תיק 342/96

היו"ר: העדה הבאה היא הגברת זיוה להיס בתיק 342/96
אני מזכיר לך שעליך לומר את האמת. את כל האמת ורק את האמת.

אז השם נכון זיוה להיס?

העדה להיס: נכון.

היו"ר: ואת היית אחות באותו מקום.

העדה להיס: באותו מקום. ואני בת מחזור של נעמי גמרנו, נעמה סמואלוב גמרנו בספטמבר 49 והגענו לשם אני חושבת בנובמבר

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בדצמבר 1996

היו"ר: ואני שואל אותך אותן השאלות ששאלתי אותם. את זוכרת אם היו איזה רישומים מרכזיים או הכל היה ליד כל מיטה איזה פתק עם השם.

העדה להיס: היה מה שנקרא גליון של חולה. מה שהיה מקובל בהדסה. השמות היו משה בן חיים, חיים בן משה. כל מיני שמות מהסוג הזה בלי שמות משפחה. והרבה ילדים היה להם שמות דומים בגלל זה ואני חושבת שהיה קושי גדול מאד אני מניחה שזה אחד הקשיים שהיו לזהות משפחות אולי אחר כך. אבל לנו לא היה שום קשר עם אדמיניסטרציה. לא עם הקבלה ולא עם הרישום ולא עם השיחרור ולא חלילה כשכמובן ילד נפטר. אנחנו פשוט עסקנו רק בטיפול.

היו"ר: כן אבל שמענו שבית החולים היה הכיל כ-30 מיטות.

העדה להיס: נכון.

היו"ר: אני מתאר לי שזה היה או אולם גדול אחד או שני,

העדה להיס: זה היו מספר חדרים כן.

היו"ר: מספר חדרים. בכל זאת מי שעבד שם היה ער למה שמתרחש סביבו ואת יכולת לקלוט מי מביא את הילדים.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 בדצמבר 1996

העדה להיס: אני לא זוכרת,

היו"ר: הלא אם יש להם שמות על פתקים ליד כל מיטה אז מישהו שמע את השמות מזה שהביא אותם. אחרת הייתי אומר,

העדה להיס: קרוב לודאי.

היו"ר: אולי אתם המצאתם את השמות ורשמתם לכל אחד שם אחר.

העדה להיס: אני לא יודעת. אני באמת לא יודעת.

כ.ה. קובל: אז איזה פונקציה היתה בבית החולים שקיבלה את הילדים?
או קיבלה את החולים?

העדה להיס: היה משרד מינהלי אדמיניסטרציה. וקרוב לודאי שהם עסקו בזה. אבל אנחנו לא יודעים לא היה לנו שום קשר עם זה.

כ.ה. קובל: את זוכרת שמות של אנשים שהיו במשרד המינהלי?

העדה להיס: את שץ אני זוכרת.

היו"ר: טוב את גם כן נמצאת תחת הרושם שהילדים מתו שם כמו זבובים?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בדצמבר 1996

העדה להיס: זה היה דבר בעיקר בשבילנו אחיות צעירות שרק עכשיו סיימו את בית הספר זו היתה חוויה איומה, פשוט איומה. היה לנו מאד מאד קשה עם זה. ולראות את הילדים האלה שראים ראש ורגלים ועם בטן נפוחה וזה מה שבעצם ראינו אצל הרבה ילדים זה היה דבר נורא. אנחנו אני חושבת שזה השפיע עלינו מאד מאד קשה.

היו"ר: פשוט מנצנצת במוחי שאלה האם העובדה שמתו כל כך הרבה ילדים אפשר לזקוף על זה שהביאו אותם מאוחר. זאת אומרת שהם היו באוהלים נגיד איזה תקופה וההורים לא היו ערים לכך שצריך להביא את הילדים לבית חולים או לטיפול יותר רציני. או שאופי המחלות היה כזה שהוא הפיל חללים?

העדה להיס: אני מניחה שחלק גדול זה בגלל אופי המחלה. והם כבר באו עם המחלות האלה מהדרך.

היו"ר: את מוצאת שחלק מהם באו עם המחלות מהדרך מתימן לישראל?

העדה להיס: אין ספק. התת תזונה זה בודאי היה חלק מהתהליך של העליה שלהם, העליה הקשה שלהם כן.

היו"ר: איך את מוצאת את היחס של המספר של הילדים שהבריאו לגבי אלה שהתקבלו? היה יחס מספק?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בדצמבר 1996

העדה להיס: אני מניחה שהבריאו יותר ילדים מאשר נפטרו. אבל זה מספיק היה שהיו נפטרים לפעמים חמישה ילדים ביום זה היה דבר מזעזע. חמישה מתוך שלושים אז כנראה ה-25 האחרים הבריאו. אבל זה נורא. זה מספרים איומים היו בשבילנו.

כ.ה. קובל: והתפוסה היתה תמיד מלאה?

העדה להיס: תמיד. תמיד מלא העד כמה שאני זוכרת.

היו"ר: ושוב גם בקשר לקבורה את לא ידועת.

העדה להיס: אין לי מושג. גם אני זכור לי מה שזכור להם את החדר הזה עם הילדים העטופים. מה עשו איתם? מי פיזר אום או מי דאג לקבורה - אני לא יודעת.

היו"ר: אולי יש לך מושג אם הרופאים הוציאו שם תעודות מוות?

העדה להיס: אין לי מושג.

היו"ר: אם רשמו אצלכם לאן לקחו את הילדים לקבורה לאיזה בית קברות?

העדה להיס: אנחנו בכלל לא התעסקנו ברישום. אנחנו כאחיות בכלל לא התעסקנו ברישום.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בדצמבר 1996

היו"ר: ואת גם לא זוכרת כפי שאחרים כן זוכרים שויצ"ו פתחה שם איזה,

העדה להיס: היה מדובר על זה. אני חושבת שהיו מספר בתי תינוקות שמה.

היו"ר: היו בתי תינוקות במחנה עצמו?

העדה להיס: כן במחנה כן.

היו"ר: היו שלושה בתי תינוקות עד כמה שידוע

העדה להיס: אני זוכרת שדובר שיש כמה בתי תינוקות שם.

היו"ר: אבל על גבול המחנה נאמר לנו שויצ"ו פתחה בית תינוקות גם ושלשם החזירו הרבה תינוקות שלא ידעו למי להחזיר אותם. את לא יודעת.

העדה להיס: אין לי מושג.

היו"ר: את זוכרת אם העברתם לבתי חולים אחרים תינוקות שהיו זקוקים לטיפול יותר מתקדם?

העדה להיס: אני לא זוכרת אבל לא ניראה לי שהעבירו מבתי חולים אחרים.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 19 בדצמבר 1996

היו"ר: טוב.

כ.ה. מימון: רק שאלה אחת אני רוצה לחדד.

את הזכרת פה בעניין השמות שאת זוכרת שהיו שמות זהים.
אני רוצה לעזור לך בעניין הזה כי זו שאלה חשובה לנו.
השמות של התימנים יש כמה שמות שהם שמות דומיננטים כמו
יחיא וסעדיה וסאלם. אני רוצה פשוט שתנסי להעמיק בענין
הזה כי כבר היו לנו עדויות ששמות יחיא זהים היו גם בבתי
חולים אחרים. האם את יכולה לומר בבטחון שאת זוכרת שהיו
שמות זהים של ילדים תימנים באותו ביתן ובאותו זמן.

העדה להיס: אם תשאל אותי שמות אז אני לא אוכל להגיד לך.

כ.ה. מימון: לא. אם התופעה היתה קיימת.

העדה להיס: אבל אני זוכרת שזו היתה קיימת, זו היתה תופעה.

כ.ה. מימון: היתה תופעה.

העדה להיס: בהחלט.

כ.ה. מימון: של פשוט ילדים עם אותם שמות.

העדה להיס: נכון כן. נכון.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 19 בדצמבר 1996

כ.ה. מימון: תודה.

היו"ר: תודה רבה לך גברת להיס.
כן דוקטור סמואלוב.

המשד עדותו של ד"ר סמואלוב

העד סמואלוב: אני רואה שהמספר של המיטות הולך ומשתרש 30 מיטות.
לאמיתו של דבר בית החולים תפח. למה? מפני שבביקורים
יותר מאוחר היו שמה שלוש יחידות. יחידה של פוליו מפני
שגם פוליו נכנסה בתור מחלה.

כ.ה. קובל: ובפוליו אתם טיפלתם גם בבית החולים לא העברתם לפרדס
כץ.

העד סמואלוב: נכון מפני שאני הייתי אחראי בעצם על היחידה של
פוליו. אליקים היה אחראי על מחלות כלליות והיתה יחידה
של דהידרציה. זאת אומרת אנחנו קראנו למרות שזה לא מחלה.

כ.ה. קובל: התיבשות?

העד סמואלוב: התיבשות. זאת אומרת שלשולים וכך הלאה. והמיטות
תפחו זאת אומרת ה-30 אולי היה בהתחלה אבל לאט לאט זה
היה מלא פשוט מזה.